

MENIGHETSBLADET

Berg, Rokke, Halden, Asak, Tistedal, Idd og Enningdalen menighet

Nr. 1 | 35. årgang | Mars 2021

*Da viste en engel fra himmelen
seg for ham og styrket ham.*

LUKAS 22, 43

For oss

Det er godt når andre stiller opp og gjør noe for oss. (I alle fall når vi selv ønsker det). Spesielt når vi er presset på tid eller mangler krefter. Ikke minst er det godt å få hjelp til noe jeg ikke kan løse på egen hånd. Og er det noe som ligger langt utenfor våre egne muligheter, så er det å frelse oss selv. For konfirmantene har vi brukt bildet om redningsmannen som heises ned fra helikopteret og plukker opp personen som ligger hjelpeløs i den frådende sjøen.

I salmen «*Han gikk den tunge veien*» beskrives Jesus som går det tyngste veistykket for oss. Det ingen av oss kan gå på egne føtter. Han lider og hånes, men fortsetter å gå mens han bærer korset for oss. Vandringsen på lidelsens vei stanser ikke før han trekker sitt siste åndedrag og dør på korset for oss.

Den døde kroppen legges i grav og mørket senker seg, inntil oppstandelsens lys flerrer dødens mørke påskedags morgen og engelen sier: «*Han er ikke her, han er oppstått*» Også her kan vi legge til; oppstått for oss. Oppstått, slik vi en dag skal stå opp fra våre graver og leve for alltid. «*Har vi vokst sammen med Kristus i en død som er lik hans, skal vi være ett med ham i en oppstandelse som er lik hans.*» Romerbrevet 6, 4-5

*Han gikk den tunge veien opp til Jerusalem.
Han gikk med sine venner, med dem som skulle svikte ham.
Han gjorde det for dem. Han gjorde det for dem.
Han gikk den tunge veien opp til Jerusalem.
Der ble han tornekrønet og skamslått under mengdens hån.
Han led, han led for dem. Han gjorde det for dem.
Han gikk den tyngste veien, der bar han selv sitt kors.
Han bad: «Min Gud, forlat dem.»
Han gav sitt liv på korsets tre.
Han gjorde det for oss, for alle og for oss.*

Norsk Salmebok nr. 141

MENIGHETSBLADET

Utgis av Den norske kirkes menigheter i Halden kommune.

I redaksjonen:

Ansvarlig redaktør: Unni E.B. Nøding
E-post: unninoding@halden.net
Redaksjonen: Liv Hauge Johansen og Inger Lise Skauge.

Annonsansvarlig: Svein Ystehede,
e-post: ystehede@gmail.com

Grafisk produksjon:

Suveren Kommunikasjon AS, Halden
Opplag: 13.900. **Trykk:** Amedia

Gaver til Menighetsbladet:

Vipps 585397 eller bankkonto 1105 29 91848
Stoff til Menighetsbladet leveres på e-post til unninoding@halden.net

Kjære lesere

Det er værromslag, mildvær, teleløsning, ras og de aller første sneklokker ringer våren inn. Det er stille tid, fastetid, og forberedelsestid til påsken. Det er nedstengning, ensomhet og alenetid i rikt monn. Men mange har mer lesetid enn før, mer tid til ettertanke enn før, mer tid til å følge naturens gang enn før. Om noen uker skal vi feire påske, kirkens største høytid. Heldigvis kommer den uansett ytre omstendigheter. La oss glede og fryde oss over den.

I julenummeret og i dette påskenummeret vil dere se at vi samler oss om én og én kirke og menighet. Det er for å gjøre oss litt mer kjent med hver og en av våre 7 menigheter i Halden. Denne gangen er det Idds tur, men dere andre er slett ikke glemt. Bidrag fra dere kommer med uansett. I år kommer Menighetsbladet med tre nummer, mot to i 2020 og fire tidligere år. Bladet kommer altså til påske, høst og jul.

Jeg vil også minne om Hans Nielsen Hauge-jubileet i år. Den 3. april var det 250 år siden hans fødsel. Mange skriver om ham i dagspressen. Men vi har tatt med to mer lokale artikler med helt forskjellige innfallsvinkler. Dessuten vil jeg anbefale Alf Magnus: «Hans Nielsen Hauge. Mannen som forandret Norge.» (2020). Han skriver innholdsrikt og nyansert om mannen og vekkelsen i hans kjølvann. Dessuten har boken en levende fortelling om kvinnes betydning i vennekretsen. Ta og les!

Velsignet påske ønskes dere alle!

Unni E. B. Nøding, red.

Neste nummer

Siste frist for innlevering av stoff til neste utgivelse er **10. september**
Neste nummer av Menighetsbladet trykkes **22. september**.

Ny prest på Idd

LIV HAUGE
JOHANSEN
TEKST

Nå er det blitt variasjon og mangfold på Iddesiden! Én prest er fra Sørlandet, én fra Vestlandet og den sist ansatte fra Nord Norge! Det høres spennende ut! Steilbu forteller meg at han er fra Senja. Det er Norges nest største øy. Ta en titt på kartet. Da ser du at Senja ligger mellom Harstad og Tromsø.

Steilbu vokste opp i Vangsvik, ei bygd med ca 400 innbyggere. Det ble bro over til fastlandet i 1972. Da var han fem år gammel og husker ferga. Nærmeste sted på fastlandet for dem fra Vangsvik, er Finnsnes – bare 2 mil unna. Naturen på hjemstedet har åser, åkerland og beiteområder. På yttersida mot storhavet har du bratte, ville fjell og trange fjorder. Den delen av øya har naturlig nok mye mer vær.

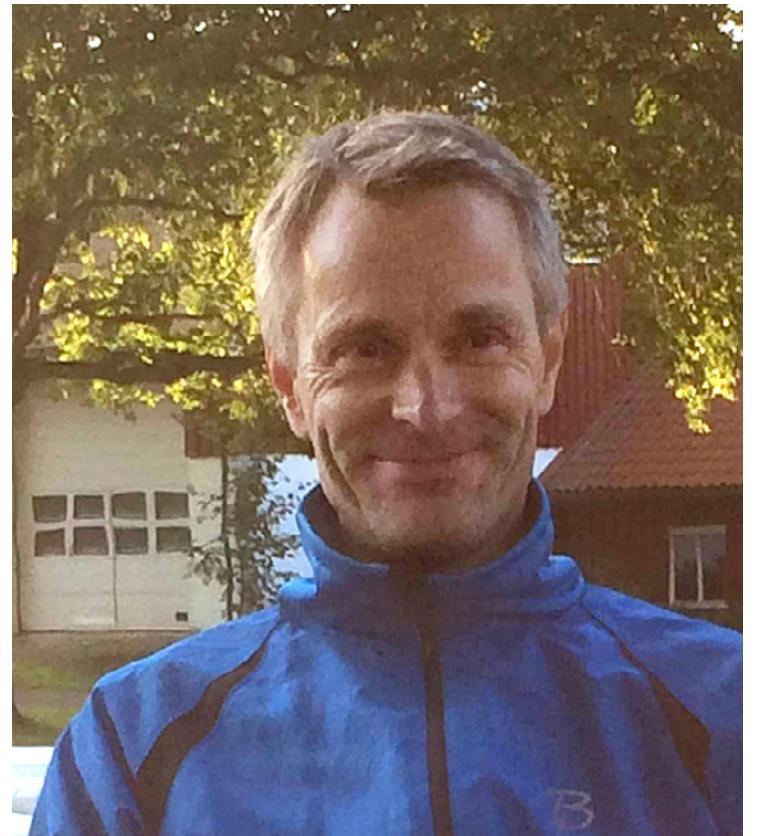
Jeg spør om det var noe barne- og ungdomsarbeid på hjemstedet. Steilbu svarer at det var søndagsskole, men ikke noe annet spesielt for barn og unge. Det var gudstjeneste en gang i måneden. Når emissærer var på besøk, var det møter i kirka – da det ikke var noe bedehus på stedet. Steilbu sier han var glad i gudstjenesten og var ofte med faren da han var klokker. Faren var herredsaagronom og hadde klokkerstilling som bijobb.

Konfirmantundervisningen var lagt inn i skoletiden i 8. klasse.

For å gå på videregående skole, måtte Steilbu inn til Finnsnes. Her ble han aktiv i skolelaget. Det skulle få stor betydning. Han bestemte seg for å ta et år på Lagets bibelskole på Hald ved Mandal. Den gang var det bare Laget som drev skolen. I våre dager er flere organisasjoner medeiere og opplegget har endret seg. Steilbu ble et ekstra år på Hald som ettåring. Han har mye godt å si om tiden der. Ved siden av undervisning, holdt elevene blant annet gatemøter. De lærte å bruke malebrett som kan sammenlignes med flanellograf bare at de tegnet isteden. Med enkle symboler fikk de frem forkynnelsen. Det var en nyttig lærdom som ikke blir avlegs.

Etter hvert vokste tanken på å ta presteutdanning frem. Det ble studier på Menighetsfakultetet og deretter jobb i Laget som var blitt en del av Steilbu. Han var 5 år i Trøndelag, 5 år i Tromsø og deretter 3 år i Østfold. Han sier selv han hadde stor glede av å være sammen med unge lagsvener, arrangere leirer, forkynne for dem det som lå ham så sterkt på hjertet.

De siste 12 årene har Sigvald Steilbu vært pastor i Frikirken her i Halden. Det har vært aktive og

Sigvald Steilbu

inspirerende år. På Idd startet en ny fase som menighetsprest i Den norske kirke. Her får han som kapellan særlig ansvar for konfirmantene og er opptatt av menighetsbyggende arbeid. Han går inn i en annerledes prestejobb med stor kontaktflate. Mennesker møter kirken og presten blant annet ved dåp, vigslor og begravelser. Steilbu er opptatt av å være et medmenneske og vise respekt og kjærlighet i ord og handling. Han ønsker å formidle hvem Jesus er, og hva han vil være for oss som lever i dag. Han opplever trosbekjennelsen som viktig å

formidle til konfirmantene. Lærer de den, vet de det viktigste i kristendommen og kan svare om venner spør. Vi tror på Gud som skaper, Jesus som Frelser og Den hellige ånd som talsmannen fordi han taler Guds sak for menneskene. Luthers lille katekisme er fortsatt aktuell!

Sigvald Steilbu er gift med Liv, født Espenes her fra Halden. De har to barn og bor på Hov. Alle fire ønskes velkommen!

Iddesiden får en kapellan med variert erfaring, en som gleder seg til å være menighetsprest med nye og spennende utfordringer.

En stor takk!

Arild Stang gir seg som medlem av redaksjonen av Menighetsbladet. Han var ansvarlig redaktør i ti år fra 2002 og han fortsatte som en flittig bidragsyter med tekster og bilder helt til i år. 19 år i kirkens og bladets tjeneste står det respekt av. I alle disse årene har han representert Immanuelskirken. Men ut over det har han fartet rundt

om i distriktet, portrettert bidragsytere til bladet, fotografert kirker, gudstjenester og naturen i alle årstider, kort sagt vært vår alles fotograf. Mange er de gudstjenester han har referert fra i Halden, Sarpsborg og Strømsdal. Arild har dessuten skrevet bokomtaler, om gamle skikker ved høytidene og personlige betraktninger for å nevne

noen av hans mange bidrag.

Arild forteller gjerne selv om at det var den tidligere redaktøren av bladet, Ivar Bjørndal, som utfordret ham til å ta denne oppgaven. Den tok han på seg og fulgte den trofast opp siden. Vi i redaksjonen takker deg for en flott innsats og for at vi fortsatt får bruke bildene dine!

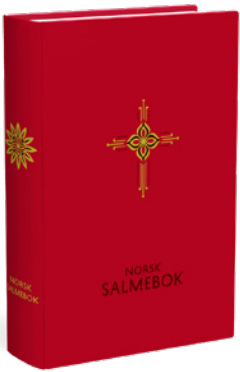
UNNI E.B. NØDING, RED.

Arild F. Stang

Bidrag til Menighetsbladet

Styret for Menighetsbladet er taknemlig for at vi fortsatt kan utgi bladet fire ganger i året, og vi håper at leserne – som vi – er fornøyde med innhold og utseende. Det er imidlertid ikke gratis å utgi bladet. Til tross for at vi er velsignet med dyktige bidragsytere og ivrige avisbud som stiller opp gratis for bladet, er det kostnader tilknyttet produksjon og trykk. Vi takker våre trofaste annonsører som bidrar til driften av bladet, men ønsker også du som privatperson å hjelpe til? **Du har mulighet til å bidra med en pengegave: VIPPS 585397 eller til kontonr 1105 29 91848.**

SALMEOMTALE

O bli hos meg

Vi tenker ofte på denne salmen som en kveldssalme, men vi opplever også at den sterke teksten gjør den til en salme som egner seg ved livets slutt. Det er ikke så underlig, for den britiske forfatteren Henry Frances Lyte (1793–1847) skrev nemlig *Abide with me* da hans liv var i ferd med å ebbe ut.

INGER LISE
SKAUGE
TEKST

Teksten forbindes med Emmausvandrerne, de to mennene som etter Jesu død gikk og samtalte om det som hadde hendt i Jerusalem. Etter at Jesus hadde slått følge med dem, ble Han invitert med inn til et måltid: «Bli hos oss. Det lir mot kveld, og dagen heller» (Luk. 24,29). Det er som å høre begynnelsen på salmen: *O bli hos meg, nå er det aftentid og mørket stiger, dvel o, Herre blid.*

Det fortelles at Henry Lyte som ung prest hadde besøkt noen fiske-venner. Da han skulle reise fra dem sent på kvelden og gikk mot båten sin, kunne han høre dem rope: «Bli hos oss Master Lyte». Disse farvelropene fulgte han ikke bare over fjorden, de fulgte han like til det siste.

Søndag 4. september 1847 talte presten Lyte for siste gang til menigheten sin, og teksten var nettopp Emmausvandrerne. Presten var dødssyk av tuberkulose. Om kvelden samme dag satt han ved arbeidsbordet og syntes han hørte stemmene

Emmausvandrerne.

fra år tilbake rope: «Bli hos oss»! Han ga noen tettskrevne sider til datteren sin denne kvelden, der blant annet teksten til denne salmen var skrevet ned. *Abide with me* var det skrevet øverst på arket. Dette diktet ble ikke bare det siste diktet skrevet fra en dødssyk person, det ble også et siste farvel til en tjeneste som prest gjennom en mannsalder. Han døde bare to måneder senere.

Salmen *Abide with me* har vært brukt ved flere offisielle sammenhenger i England. Helt fra 1927 har den vært avspilt før cupfinalen på Wembley stadion. Det at salmen også er blitt brukt ved offentlige begravelser, har gjort den til det engelske folks salme framfor andre.

Salmen er oversatt til norsk av Gustav Jensen i 1915, og det er den engelske melodien av William Henry Monk som brukes også her i vårt land.

Salmen er å finne i alle de kristne trossamfunns sang- og salmebøker,

noe som forteller at denne teksten ikke bare taler til enkelthjertene, den samler også Guds folk i bønne: *Du, hjelpeløses hjelper, bli hos meg.*

O BLI HOS MEG

O bli hos meg! Nå er det aftentid,
og mørket stiger – dvel, o Herre blid!
Når annen hjelp blir støv og duger ei,
du, hjelpeløses hjelper, bli hos meg!

Snart svinner livets dag, det kvelder fort,
og jordens lys alt mørkner og går bort,
forandrings skygge følger tro min vei
– o du som ei forandres, bli hos meg!

Hver time trenger jeg din sterke vakt,
kun for din nåde viker mørkets makt;
hvor skal jeg vandre trygt foruten deg?
I mulm og solskinn, Herre, bli hos meg!

Når du velsigner, ei av frykt jeg vet,
sår gjør ei ondt, gråt har ei bitterhet.
Hvor er vel dødens brodd? Jeg frykter ei.
Du som har seiret, Herre, bli hos meg!

O la meg se ditt kors i dødens gys,
driv mørket bort og vær meg livets lys!
Da skinner morgenrøden på min vei.
I liv og død, o Herre, bli hos meg!

Lest siden sist;

Vi har fått øynene åpnet for mye, dette siste året. Også kirka har sakte begynt å orientere seg mot arbeidsmetoder som den kanskje visste den måtte ta i bruk, men som kostet mye å forholde oss til, for mange av oss. Og perspektiv som sto

KRISTIN BAKKEVIG
SOGNEPREST I BERG

i fare for å gå under radaren, blir kirken nå tvunget til å forholde seg til. Til det siste: Om dere får tak i nyttårsforedraget biskopen hadde for oss prester og andre yrkesgrupper i kirken, så les det, det er et hyrdebrev nå, til å bli klok av!

Nå strøver jeg gjennom overskrifter i Vårt Land – en avis jeg for min egen del og som prest, ikke kan klare meg uten så lenge jeg ønsker å jobbe i Den norske kirke og forholde meg til denne sammenhengen. Tre av de jevnlig skribentene deler med seg, rett inn i den situasjonen vi har

vært i, og er i:

Under overskriften «Digital motkultur» deler Erling Rimehaugs (alle-rede våren 2020) noen tanker om kirkas fallgruver og muligheter nå: «En digital motkultur (her:

kirken) må gjøre folk til aktive deltakere, ikke tilskuere og konsument. (...) Digitale fellesskap vil alltid bli upersonlige. Likevel har vi nå sett eksempler på personlig kommunikasjon på nettet. Vi kan få trøst og omsorg gjennom å møte ekte og ærlige mennesker som våger å kommunisere ut fra svakhet. Vi trenger å oppmuntres til å bli mer enn tilskuere. Kirken skal ikke bidra til enda mer distraksjon og underholdning, men åpne for refleksjon og stillhet. Og vi trenger oppfordring til mer aktiv handling enn klikk

og tommel opp.» Og Rimehaug fortsetter: «Men ikke minst kan kirken bidra med en forventning om noe ekstraordinært, noe som peker utover den situasjonen vi er i. Kirkens frelsesbudskap er ikke at alt skal vende tilbake til det normale. Tvert om kalles vi til et oppbrudd fra det normale, til omvendelse. Kristendommen har en forventning om at alle ting skal bli nye, at verden ikke skal fortsette i de samme spor.

Det viktigste vi har lært disse dager (som er blitt til måneder!) er tross alt at digitale møter ikke kan erstatte personlige møter. Men vi har også sett at nettet er et viktig sted der kirken har et oppdrag!»

Merete Thomassen er mer drastisk. Under overskriften: @koronagudstjeneste, spør hun: «Risikerer vi at Den norske kirke ender opp som en luthersk variant av Visjon Norge når koronakrisen en dag tar slutt? (...) så gjenstår det å se hva som vil skje. Vil de som fulgte strømningene, komme til kirke? Eller vil menigheter og kirkesamfunn forflytte flere av sine aktiviteter

til den digitale verden? Uansett, vi står overfor store og viktige diskusjoner om trospraksis, gudstjenesteliv, sakramentsyn, embetssyn og kirkelære. Det kan ikke annet enn å føre noe godt med seg!» Jeg liker hennes siste konklusjon!

Når påskenummeret skrives, er det fastetid. Ofte er det nettopp faste fra inntrykk og media, som er blitt den nye praksisen. Men i år trenger vi nettopp media! Kanskje kan vi ha et annet perspektiv for fasten: Å avstå fra å dirigeres og styres av det målbare. Her lar jeg Åste Dokka komme til orde: «Verken suksess eller nederlag bør bestemme hva kirka skal tenke om seg selv. Det er det som kalles integritet. Evangeliet er dypst sett ikke målbart. Guds rike er mindre enn et støvkorn og større enn hele verden. Gud bryr seg om hver spurv som faller til jorden, uavhengig av statistikken for spurvedød. I kristendommens kjerne finnes det noe som handler om verdi, og som ikke lar seg brette ned i tabeller og måltall. Der bør også hjertet slå».

NYTT FRA
BERG
MENIGHET

Åpen kirke og «Stille kirke»

En torsdag i hver måned er det Åpen kirke kl 19.00 i Berg, hvor rammen er stille kirke. Menigheten inviterer på denne måten til et stille kirkerom. Kom når du vil og du kan gå når du vil. Det er en enkel felles kveldsbønn kl 19.30. Stille og åpen kirke innebærer at du kan være til stede i kirkens rom for å ha en stille stund til ettertanke, til å be, til å tenne lys, til å være åpen for Guds nærvær. I kirkerommet kan du erfare en type fellesskap i stillheten. Og det kan være lettere å være stille sammen enn alene. Det blir Åpen kirke på følgende torsdager fremover: 25. mars, 29. april og 27. mai.

Menighetens årsmøte

Søndag 14. mars kl 12.30 avholdes menighetens årsmøte. Avhengig av smittesituasjonen gjennomføres det enten i kirken eller som et digitalt møte over zoom (påmelding). På årsmøtet kan du få høre om alt som har skjedd og skal skje i menigheten. Menighetens hovedmål er: «Berg menighet vil i perioden 2020–2023 satse på å skape tro, tilhørighet og engasjement i kirken. Vi ønsker å være en inkluderende menighet for alle i nærmiljøet».

Søndre Borg vokalensemble

Søndre Borg Vokalensemble, som er menighetens blandekor, holder korøvelser på zoom hver onsdag kl. 19.00–21.00. Koret ønsker seg flere nye medlemmer - selv om det ikke er mulig å møtes fysisk enda. Kanskje du har sunget i kor tidligere, og har lyst å starte opp igjen – i et positivt og uhyttdelig miljø. Nå har du muligheten. Repertoaret spenner over ulike musikk-sjangre, ikke bare kirkemusikk. Koret har et godt sosialt miljø, dyktige sangere og vi vektlegger et multikulturelt miljø i ensemblet. Vil du bli med i koret, ta kontakt med vår dirigent kantor Maria H. Johansen på mail: maria.haug@kirkenshus.halden.no

Førjulsstemning i kirkestuehagen

17. desember var det førjulsarrangement ute i kirkestuehagen og vi fikk muligheten til å synge julen inn. Det ble samsang med ca 50 deltakere og sammen med menighetens kor Søndre Borg Vokalensemble ble det stor sang-glede. Linneve Skjellin deltok som solist. Her ble alle smittevernsregler fulgt, og det ble en fin sangsamling ute med korsang, fellessang, bålpanner og fakler.

Gudstjeneste på nett fra Berg kirke

Søndag 21. januar ble det gjennomført gudstjeneste på nett med direkte overføring fra Berg kirke med sokneprest Kristin Bakkevig og kantor Maria H. Johansen. Unni Holm-Olsen fra Det Norske Misjonsselskap talte. Gudstjenesten hadde misjon i fokus.

Jerusalem sett fra Oljebjerget.

«Hozrim le hajim» – vi vender tilbake til livet!

I denne sammenhengen betydde «fri», fri fra koronaviruset som har herjet og fortsatt herjer ikke bare i Israel, men i store deler av verden. Et storstilt vaksineringsprogram ble startet opp, og i skrivende stund er 4 millioner israelere helvaksinert for første gang og over 3 millioner er fullvaksinert. Kanskje kan vi virkelig feire påske som «frie mennesker» i år? Det gjenstår å se.

Men alt blir kanskje likevel ikke helt som før. Selv om gatene

Dette var statsministerens ord til det israelske folket da de første vaksinerne ankom Israel i slutten av desember 2020. «Til påske» lovet han at «alle israelere skulle feire Pesach – jødisk påske – som frie mennesker».

i Jerusalem igjen fylles med mennesker etter tre lange lockdown, så er det noe som mangler. Alle turistene som spesielt til påske ville ha kommet til Det hellige land, vil glimre med sitt fravær. Ben-Gurion flyplassen er ennå stengt, og det har ikke vært

en turist å se på et helt år. Så helt «normal» vil likevel ikke påsken bli. På Caspari-senteret i Jerusalem ser vi fram til at turistgrupper igjen skal banke på vår dør. Men vil alt likevel bli som før? Mange messianske menigheter spør nå seg selv om hvordan hverdagen vil bli etter et år på Zoom? Vil vi bare fortsette der vi slapp opp for

**ELISABETH
ERIKSEN LEVV**
TEKST

et år siden? Mange spør seg om det er noe Gud vil si oss i denne situasjonen? Er det en lærdom vi kan ta med oss på veien videre? Det som er sikkert er at vi har skjont hvor sårbart livet kan være, og at vi ikke kan være glade på en syk planet.

Men det er lys i korona-tunnelen her i Israel.

Kanskje vil det ta noe lenger tid «å bli frie mennesker» enn statsministeren så optimistisk forkynte. Og hva er problemet? Det går ikke så fort som det skulle med vaksineringen, for mange vil slett ikke vaksinere seg. En gruppe skiller seg særlig ut, og det er de ultraortodokse jødene. Men det er også mange andre

som vakler i sin avgjørelse. Og diskusjonen for og mot vaksinerer går tvers igjennom den messianske bevegelsen her i Israel.

De ultraortodokse teller ca 12 prosent av Israels befolkning, mens de utgjør 40 prosent av de korona-smittede. De opererer som en egen stat i staten, og svært mange følger rabbinernes anbefalinger i stedet for regjeringens restriksjoner. I Israel snakker man om «the psychology of disobedience» eller «ulydighetens psykologi». Men hva får så mange ultraortodokse til å trosse alle restriksjoner som er ment for å beskytte dem? Vi har sett mange voldelige sammenstøt mellom ultraortodokse og politi. Det er jo disse religiøse som studerer Torahan (Loven), og det viktigste i Loven er å redde liv. Så hvorfor

setter de seg likevel imot restriksjoner som er ment til deres og andres beste? Hovedgrunnen er nok at de er vant til å styre seg selv, og de er lite villige til å motta ordre fra det de kaller en «sekulær regjering».

I skrivende stund er det Purim i Israel, festen til minne om jødernes utfrielse under dronning Ester. Men i år er det portforbud fra klokka åtte om kvelden til klokka fem neste morgen. Myndighetene prøver å bremse feiringen med kareval og fest.

2021 ga oss snø i Jerusalem, om enn bare for én dag. Det er mange år siden sist. Snøen la et fint, hvitt slør over byen. Kanskje kan vi ta det som et symbol på at byen og landet sakte, men sikkert vender tilbake til hva vi en gang kalte «normalt»?

NYTT FRA BERG MENIGHET

Menigheten og korona
Menigheten har foreløpig avlyst og utsatt det som kunne være gode planer for vårhalvåret pga av korona-restriksjoner. Vi ser for oss at vi kan få muligheten til å møtes ute i løpet av våren. Husk at kirken også finnes på Facebook og følg med på kirkens hjemmeside for informasjon. Det går an å ta kontakt med sogneprest Kristin Bakkevig eller andre ansatte for samtale. Det foregår bisettelser i kirken og de som vil ha dåp eller vielse kan ta direkte kontakt med kirkekontoret. Salmedikteren Svein Ellingsen har skrevet salmen «Mørket omkring oss er mørket før daggry». Menigheten hilser til alle med siste verset i denne salmen:

*Håpet får gripe det kommende daggry!
Englenes lovsang skal sprengt vårt mørke.
Se, her blant mennesker finnes Guds bolig!
Ingen er lenger alene på jorden.*

DIAKONI I FOKUS

Tilbud om livsmestringsgrupper

Ønsker du å bli med i en gruppe hvor vi kan dele sorg og opplevelser av ulike tap og livsutfordringer? I møte med andre kan en finne veien videre også når livet har endret seg. Ta gjerne kontakt om noe av dette skulle være aktuelt for deg.

SORG OG OMSORG I HALDEN

Sorggrupper for etterlatte, med voksne som har mistet noen av sine nærmeste

Kontaktpersoner: Ellen Rosseland Hansen (kreftkoordinator Halden og Aremark) og Hilde Finsådal (Diakon); hilde.finsadal@halden.kommune.no • Tlf: 951 06 257

Gruppe for ungdom/unge voksne (ca 18–35 år) som har mistet noen ved selvmord

Kontaktpersoner: Olav Kolstad (LEVE Østfold, Halden frivilligsentral, Humanetisk Forbund) og Marit Brenne (Diakon); marit.brenne@halden.kommune.no Tlf: 404 49 500

Gruppe med fokus på utfordringene rundt endring av kultur, tap av familie og andre relasjoner ved flytting

Kontaktpersoner: Özel Despina Hansen (psykolog i Flyktningehelseteamet) og Marit Brenne (Diakon); marit.brenne@halden.kommune.no Tlf: 404 49 500

Gudstjeneste-erfaringer fra et koronaår

De fleste fellesarenaene våre har hatt begrenset tilgjengelighet det siste året på grunn av korona-pandemien. Det har satt sine spor hos mange både fysisk og psykisk.

REIDAR FINSÅDAL
SOKNEPREST I IDD

I kirken har lange perioder med gudstjenestefravær vært noe av det mest merkbare. Vi savner å ikke kunne møtes, og merker at det er utfordrende for troen å ikke kunne synge, be og hente styrke fra Gudsordet sammen.

Gudstjeneste-erfaringene fra året 2020 er likevel sammenfattet. I likhet med resten av samfunnet, startet også kirkene med full nedstengning 12.mars. Unntaket var begravelser og bisettelsene, som ble gjennomført med store oppmøtebegrensninger. Etter de første par ukene ble det også åpnet for små bryllups-samlinger og egne dåpsgudstjenester, men mange opplevde smittevern- og begrensningene som så inn- og gripende at de valgte å utsette de store dagene.

Fraværet av «normale» gudstjenester opplevdes ekstra sterkt i påsken. Det ble dratt i gang et par «telefongudstjenester» – fra Enningdalen på Palmesøndag og fra Idd på Skjærtorsdag – og deltagelsen ble forbløffende stor, selv om den tekniske kvaliteten bare var

så som så. Likevel var det tydelig at folk lengtet etter lokale alternativer til de NRK-sendte TV-gudstjenestene.

Allerede på våren begynte vi riktignok også med sporadiske lokale digitale gudstjenestetilbud som ble lagt ut på kirkens hjemmeside, på facebook og på YouTube. Mange var innom og kom med gode tilbakemeldinger, men det viste seg også at mange slet med å finne de nye plattformene. Likevel har tilbudet enn så lenge blitt videreført inn i 2021.

I slutten av mai begynte en forsiktig gudstjenestegjenåpning med omfattende smittevern og store oppmøtebegrensninger. Kirkebenkene ble fylt til randen av det tillatte, og noe av det sterkeste for mange var den nye smitteverntilpassede nattverdfeiringen. Samtidig som alle måtte holde avstand, opplevde vi nettopp der det fellesskapet vi hadde savnet.

På høsten ble de utsatte konfirmasjonene gjennomført – i små grupper og takket være mange frivillige smittevernmedhjelpere. Det var menighetsfellesskap på sitt beste!

Likevel er det kanskje advents- og julegudstjenestene som vil bli husket aller sterkest fra koronaåret 2020. Takket være kreative menighetsråd og stor frivillig innsats, ble det nemlig i Idd og Enningdalen gjennomført hele tre vellykkede «utendørssamlinger» i vinterkulda.

Det startet 1.søndag i advent med et stemningsfullt «Vi synger jula inn-arrangement» i Kirkebukta på Prestebakke. Og fortsatte julaften utenfor kirkene både i Idd og på Prestebakke. Været klaffet og bygdefolket strømmet til – med medbrakte campingstoler som gjorde det enkelt for vaktmannskapet å få alle trygt «plassert» i tillatte kohorter. Og villigheten

var nærmest grenseløs til å være med på dugnaden: Både fra menighetsrådsmedlemmene som var tidlig på plass og la forholdene til rette – fra Hanne Røed og Tex Strandberg som sammen med Idd 4H og Arild Elnes tok ansvar for å lage

juleevangeliet på film – fra lokale forsangere som stilte villig opp med solistene Aasmund Kaldestad, Erik Lervik og Pål-Espen Haugen i spissen – fra de unge musikantene i Idd musikkorps som spilte julemelodier selv om de nesten frøs fingrene av seg – og ikke minst fra teknikerne Dag Schinstad, Tom Erik Ek, Madelene Kobbenes og Erik Lervik greide å få lyd og bilder ut til forsamlingene. Det var på alle måter et «evangelisk eventyr» som sa noe viktig om styrken i menighetsbåndene og tilhørigheten til lokalkirka. Og i og med julebudskapet ble vi også alle minnet om den himmelske gaven – at vi ikke er alene – fordi Barnet fra Betlehem har kommet til jord som vår Frelser og Bror!

Men det har vært et merkelig år! Og nå – som det nærmer seg påske – må vi kanskje på nytt samles utendørs for å ivareta smittevernet. For vi vil jo møtes. Uansett hva som skjer! Vi trenger hverandre!

Alle konfirmasjoner denne våren er utsatt til høsten

Menighetsrådene i Halden har i felles møte 1. mars besluttet å utsette alle vårens konfirmasjonsgudstjenester til høsten. Datoer for nye konfirmasjonsgudstjenester slippes torsdag 11. mars.

Grunnet stor usikkerhet knyttet til smittesituasjon utover våren og et tydelig ønske om forutsigbarhet rundt konfirmasjonsgudstjenestene både fra familier og menighetene er det besluttet å utsette.

For å sikre at nye konfirmasjonsdatoer blir lagt på en hensiktsmessig måte trenger vi noen dager før vi kan gå ut med disse. Vi vet at mange gjerne vil vite dato så raskt som mulig, og vi kommer derfor til å publisere ALLE de nye konfirmasjonsdatoene samtidig på halden.kirken.no torsdag 11. mars kl 12.

ILLUSTRASJONSFOTO

HÆDER
1772
HALDEN OG OMEGN
BEGRAVELSESBYRÅ

ADRESSE
Damstredet 1
1772 Halden

TELEFON
69 18 44 51

WWW
halden-begravelse.no

INNEHAVER
Jostein Lie

Glassmester'n
a **OSKAR HANSEN**

GLASSMESTERI OG
RAMMEFORRETNING

Oscarsgt. 14
Tlf. 69 18 29 76. (Nattservice: 92 89 91 11)

MIX

TEX PIZZAN
Rødsveien 53, Halden
69 18 41 47
69 17 51 47

JENSEN & SCHEELE

VOLVO **RENAULT** **MITSUBISHI MOTORS**

jensen-scheele.no

Montér

Montér Halden
Walkersgt 1 (Høvleriet)
Tlf 46895000

Åpningstider:
Mandag-fredag:
07.00-17.00
Lørdag: 09.00-15.00

kynningsrud

Mekanisk Service
Halden AS

Svinesundsveien 338, 1788 Halden
Tlf 69 19 48 80

ARKEN A.S.
EIENDOMSUTVIKLING

Rolf W. Olsen
Tlf 69 17 51 20
Mob 900 59 290
post@arken.no

Følg oss på Facebook

Benytt Menighetsbladets
annonsører når du handler.

STANSEFORMFABRIKKEN

STANSEFORMER
av høyeste kvalitet

Konstruksjon på DAK,
stanseri og matriser
Laserskærne stanser og
rensverktøy
Utskjæring av prøve-esker
Iddeveien 66, 1769 Halden
Tlf 69 17 52 20

MOTZ KONDITORI
BØRRES BAKERI
GROTTEN

Gode stunder

Nedre Bankegate 6,
1771 Halden
Tlf: 69 18 18 82

MOTZ KONDITORI

Nedre Bankegate 6,
1771 Halden
Tlf: 69 18 18 82

Kirken den er et gammelt hus

Byggearbeid ved Idd kirke – oppussing og nytt tak

«Endelig», sier vi på Idd, «Nå er det reist stillaser rundt kirken vår, og restaureringen er i gang». For når du passerer Idd kirke, vil du se at det er stor byggeaktivitet der. Kirken restaureres, og kirkegården utvides.

**RAGNHILD
BUKHOLM**
TEKST

**INGEGERD
BØE JENSEN**
FOTO

Helt tilbake til 2010 har restaureringen vært i kommunens økonomiplan. I 2019 bevilget Halden kommune 1,15 millioner til prosjektet.

Ytterligere ble det i 2020 avsatt 700.000 i koronamidler til en etterlengtet oppussing av kirken på Idd. Kontrakt ble inngått med Tømrermester J.A. Hansen Eftf. AS. Fellestrådet bistås av sivilarkitekt Per Stenseth hos SG Arkitekter.

Når en ærverdig og fredet middelalderkirke skal pusses opp, er det nødvendig å følge Riksantikvarens bestemmelser slik at det antikvariske ved kirkebygningen blir ivaretatt. Kirketaket får etter omleggingen en diffusjonsåpen undertaksfolie og nye takleker i malmfuru. Takstein som ikke er skadet, skal brukes om igjen, og det som mangler blir erstattet med historisk tegl av norsk type produsert på de gamle teglverkene langs Glomma. Tårn og våpenhus får nytt malingsstrøk og spiret får nye stålplater.

Prosjektet er planlagt å være ferdig i mai 2021. Idd menighet

Idd kirke restaureres.

gleder seg til å komme til sin nyoppussede kirke for å være sammen og feire gudstjeneste der!

Kirkegårdsutvidelsen er godt i gang!

Idd kirke og kirkegården utgjør et helhetlig anlegg. Trolig har det vært gravplass ved Idd kirke helt siden middelalderen. Et synlig spor på det er en gravsten

fra 1627 i kirkegårdsmuren ved hovedporten. Kirkegården har flere ganger blitt utvidet for å få større gravfelt, både mot vest og sør. Behovet for større kirkegård har vært varslet gjennom mange år. Kirkegårdsutvidelsen ligger i kommunens portefølje. Utvidelsen som er i gang nå, kommer mot sør, i forlengelse av eksisterende kirkegård, og vil gi plass til rundt 680

nye kistegraver og ca 120 nye urnegraver.

Fosby Anlegg AS er hovedentreprenør. Prosjektet er kostnadsberegnet til ca 13 millioner. Det omfatter også omlegging av gårdsveien mot Torp og ny parkeringsplass. En ny driftsbygning med både velferdsrom for betjeningen og garasje får en skjermet plassering helt i enden. Dagens parkering vil få endret

innkjøring fra riksveien.

Menighetspedagog Iselin Gjøstøl har tegnet portene som kommer ved inngang til kirkegården.

Kirken den er et gammelt hus, står om enn tårnene faller,

synger vi i den gamle salmen. På Idd har den gamle steinkirken vært et samlingspunkt gjennom generasjoner i både glede og sorg. Fortsatt skal vi møtes der, og kanskje den gamle Grundtvig-salmen fra 1837 kan få ny betydning for oss.

(v. 3)

*Vi er Guds hus og kirke nu,
bygget av levende stener,
som under kors med ærlig hu
troen og dåpen forener.
Var vi på jord ei mer enn to,
bygge dog ville han og bo
hos oss med hele sin nåde.*

(v. 6)

*Fonten oss minner om vår dåp,
altret om nattverdets nåde,
alt med Guds ord om tro og håp
og om Guds kjærlighets gåte,
huset om ham hvis ord består:
Kristus, i dag alt som i går
Evig Guds Sønn, vår gjeløser!*

<p>Tom for printerblekk? Canon/HP/Lexmark og Pelikan blekk</p> <p>Køhn;libris</p> <p>Storgaten 24 – tlf 69 18 43 44 – et førstevalg i sentrum</p>	<p>Mercedes-Benz PEUGEOT</p> <p>Halden Auto AS Svinesundsveien 345, Sørlifeltet Tlf. 69 17 29 70 www.haldenauto.no</p> <p>Følg oss på Facebook</p>	<p>Halden Betongtransport AS</p> <p>Korterødveien 26, Sponvika Tlf 69 18 40 76 Mob 91 88 55 09</p>	<p>MASKINENTREPRENØR Helge Stumberg AS</p> <p>Stumberg gård Idd 1765 Halden</p> <p>Tlf 901 00 964 E-post: stumberg@halden.net</p>	<p>KIWI minipris RISUM</p> <p>Tlf 69 18 57 93</p>	<p>Trenger du barnehageplass?</p> <p>tdm BARNEHAGER</p> <p>www.tdmbarnehager.no</p>	<p>veng BILDELER</p> <p>Karosserideler og lykter, eksosanlegg, katalysatorer, DPF-filter, hengerfester, radiatorer, vindusheiser, bunnpanner, speil, forstillingsdeler, bremseskiver, bremsesklosser m.m.</p> <p>69 19 54 00 Isebakkeveien 6 – Sørlifeltet www.veng.no</p> <p>Følg oss på Facebook</p>
<p>Bademiljø</p> <p>Kolås Eftf. AS Autorisert rørlegger Nedre Bankegate 34, 1771 Halden Tlf 69 19 07 00</p> <p>MESTER</p>	<p>BERGSTRØM Kjøtt og delikatesser</p> <p>Tlf. 69 18 56 20</p> <ul style="list-style-type: none"> • Populær catering • Pølsemakeri • Rene råvarer av god kvalitet <p>www.bergstromkjott.no</p>	<p>ERLING GRIMSRUD AS</p> <p>Flatebyveien 1A, 1792 Tistedal • Tlf 69 21 14 60</p> <ul style="list-style-type: none"> • Graving • Sprenging • Transport • Høytrykkspyling <p>www.erling-grimsrud.no</p> <p>AUTORISERT MASKINENTREPRENØR</p>	<p>HØK KRO - MOTELL</p> <p>Kafeteria – Selskapslokaler Catering – Motell – Hytter</p> <p>Tlf 69 16 80 00 www.hokkro.no • post@hokkro.no</p>	<p>Interflora Kildebo Blomster</p> <p>Fisketorget 2 Tlf 69 18 14 10 www.kildeboblomster.no</p>	<p>Tistedal Delikatesser</p> <p>Georg Feydts gate 20, 1792 Tistedal Tlf 69 19 21 89</p>	

Idd kirke

Idd kirke er en av de tre middelalderkirkene i Halden. Den er fra 1100-tallet. Kirken ble sterkt skadet i jordskjelvet 23 oktober 1904. Skjelvet skjedde mens kirken var full av mennesker som var samlet til gudstjeneste.

**RAGNHILD
BUKHOLM**
TEKST

**REIDAR
FINSÅDAL**
FOTO

Heldigvis ble ingen alvorlig skadet. Østpartiet og hjørnene måtte repareres og slik står kirken den dag i dag.

Det ble nemlig billigere å reparere enn å rive og bygge nytt. Det er vi takknemlig for.* (*red. anm.)

Alle barn som er med på Lys Våken-helg eller som Tårnagent, lærer at i riktig gamle dager trodde folk at fra nord kom det onde krefter som ikke måtte slippes inn gjennom noe vindu. Derfor er det ikke vindu på nordveggen.

Og på Trosopplæringshelg i kirken får barna lov til å være med opp i klokketårnet. Det er to klokker i Idd kirke. De er datert 1845 og 1907.

Inni alterringen står det opprinnelige alterbordet som er murt opp av stein og kalk. Altertavla er fra 1656. I midtfeltet er nattverdens innstiftelsesord malt på strie.

Barna som leter etter symbolene som finnes i kirken, oppdager at det er en utskåret due under «lydhimlingen» over prekestolen. Duen er symbolet for Den Hellige Ånd.

Det er mange som kommer med barna sine til dåp i Idd kirke. Det er menigheten glad for! Døpefonten er hogd i kleberstein og formet som

Symboler i kirken: En utskåret due under «lydhimlingen» over prekestolen.

Altertavla i Idd kirke

en kalk. Dåpsvannet helles i et messingfat som ligger over selve dåpskummen. I dåpsfatet kan du se skapelses- og syndefallsfortellingene.

Det er ikke alle kirker som har en egen hund. Men det har vi på Idd! For å finne den må du opp på galleriet og se nøye etter i skipet som henger midt

i kirken. Skipet i seg selv har en helt spesiell historie. Den går helt tilbake til 1723. Under Den store nordiske krigen ble kirkerommet brukt som militært lager. For å takke Gud for at krigen var over, ga sogneprest Claus Wegener skipet til kirken. Det er en modell av en fregatt i den dansk-norske flåten.

Midt i kirken henger fregatten fra 1723 som har en liten skipshund med!

Karlsholm

Karlsholm er menighetshuset til Idd menighet. I det du ser spiret til Idd kirke komme til syne foran deg på Iddesletta, ligger Karlsholm til venstre langs veien.

Når dette skrives, er samlingene på Karlsholm i ventemodus. Og vi gleder oss til at vi igjen kan invitere til fellesskap etter pandemien.

For å finne ut av historien til Menighetshuset Karlsholm, føres vi til Vimmerby kommune i Småland der **Karl Zeylon** ble født 1860. Han reiste fra Småland til Stockholm, og dukket opp på Idd som steinhugger i 1894. Karl giftet seg med Bina Alette Andreasdatter fra Idd. I 1899 er det registrert skylddeling for en tomt fra Stumberg. Det er bror til Bina som ga dem den tomten der «Karlsholm» ble bygd i år 1900. Tomta lå på en slynge i Kirkebekken. Det var holmen der Karl bygde Karlsholm.

Sønnen **Carl Hugo**, født på Karlsholm i 1900, solgte stedet i 1926 til Idd Kristelige Ungdomsforening. I 1965 ble eendommen overdratt til Idd menighetsråd. Karlsholm har blitt utbygd flere ganger. Siste gang var i 2018 for å utbedre toalettforhold og brannsikkerhet.

Det er på Karlsholm at mange av Idd menighets aktiviteter skjer. Her møtes menighetsrådet til sine møter, og konfirmandene samles til undervisning. I menigheten vår har vi en barneklubb som er knyttet til Norsk Søndagsskoleforbund. Klubben møtes annenhver uke på Karlsholm. Da er det sang og bibelfortelling, formingsaktivitet og kveldsmat.

Mannsforeningen samler menn i voksen alder til månedlige samlinger med sang, andakt, en invitert gjest som kåserer over et tema for kvelden, mat og loddsalg. Like populært har det vært når menighetsrådet har invitert til Bygdekveld på Karlsholm. Da er det mye allsang, loddsalg, mat, og et lite foredrag fra en lokal person. Diakoniutvalget i menigheten arrangerer vårfest og høstfest på Karlsholm. Dit inviteres de som året før fylte 80 eller 90 år. Karlsholm er også samlingssted for en bibelgruppe som møtes på formiddagen med bibel og matpakke.

Solbakken Naturbarnehage holder også til på Karlsholm. Det er en TDM barnehage. Her har de et flott uteområde å boltre seg på. Lokalene på Karlsholm kan leies for å arrangere jubileum og samvær, dåpsfest eller konfirmasjon.

Hans Nielsen Hauge 250 år

Hvem gjøre i dag bot ved å krype på sine knær opp mot alteret? Hvem velter seg på bakken i religiøs ekstase? Fromheten – i hvert fall i vår del av verden – er blitt langt mer stillferdig, innadvendt og «sivilisert». Hva er skjedd?

TROND ENGER TEKST

Den store klassereise

3. april 2021 er det 250 år siden Hans Nielsen Hauge ble født. Han gjorde allerede i sin levetid en formidabel «klassereise», både sosialt og kirkelig – fra samfunnsfiende og fange til respektert byborger med nobel omgangskrets. Og etter sin død (1824) i enda høyere grad. F.eks. befinner det seg i Frogner kirke i Oslo (ikke akkurat en høyborg for vekkelsekristendom!) figurer av tre protestantiske «helgener» på den ene veggen: St. Olav, Luther – og Hans Nielsen Hauge! – I dag vil jo «alle» ha en bit av ham – til og med NHO, fordi Hans Nielsen Hauge ikke bare var forkynner, men også en meget driftig forretningsmann med base i Bergen, en klassisk «gründer».

«Dannet religiøsitet»

Med utgangspunkt i to bilder, som viser karakteristiske forskjeller på middelalderens utadvendte og symbolrike religiøsitet og 1800-tallets Hauge-inspirerte stille, innadvendte fromhet, stiller vi spørsmålet: Hvorledes har religiøsiteten i vår del av verden utviklet seg til å bli det en norsk teolog (Ole Thorstein Fougner 1937–1998) kalte «dannet religiøsitet»?

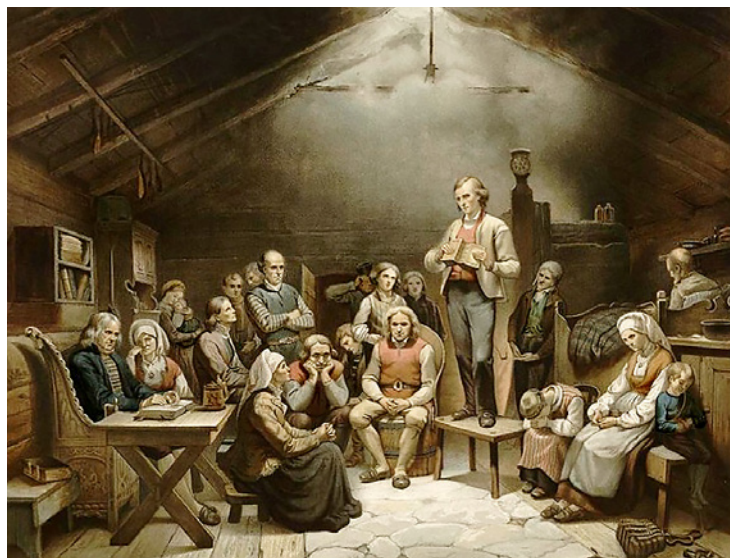
Det ene bildet er et tresnitt fra 1520-årene av tyskeren Michal Ostendorfer. Vi ser en stor prosesjon av pilegrimer som under vaiende faner er på vei inn i en kirke. I forgrunnen ser vi selve pilegrimsmålet: en statue av himmeldronningen jomfru Maria på en høy sokkel

Tresnitt fra 1520-årene av Michael Ostendorfer.

og med krone på hodet og Jesus-barnet på armen – Die schöne Maria von Regensburg. Det som fanger oppmerksomheten, er pilegrimene rundt sokkelen. Her er det ikke snakk om fromme sjeler i andektig tilbedelse. Nei, på bildet ser vi noen som klamrer seg voldsomt til sokkelen og forsøker å klatre opp til Maria. Et par kvinner kneler på marken i tilbedelse, men de fleste pilegrimene ligger strødd omkring sokkelen hulter til bulter på mave og rygg i utmattende ekstase.

Det andre bildet er «Haugianerne» av Adolph Tidemand fra midten av 1800-tallet. I en bondestue står en

«Haugianere» av Adolph Tidemand

legpredikant på en krakk med Bibelen i hendene. Rundt ham sitter noen få kvinner og menn og lytter andektig.

En ung kvinne bøyer hodet ned mot fanget med hendene foran ansiktet i stille botferdig gråt, mens en liten gutt ytterst

i bildet synes å ha sovnet.

Med anvendelse av det den tysk-britiske sosiolog Norbert Elias (1897–1990) kalte sivilisasjonsprosessen, gav Fougner en sosiologisk fortolkning av pietismen – Hans Nielsen Huges kristendomsform: Pietismens dyder og idealer, der bl.a. selvkontroll og skepsis mot alt utvortes står sentralt, er dyder og idealer som passer som hånd i hanske til de dyder og idealer som står sentralt i det Elias kalte sivilisasjonsprosessen, dyder og idealer som var nødvendige i det fremvoksende borgerskap. Hans Nielsen Huges kristendomsform, pietismen, gir disse dyder og idealer så å si en religiøs legitimering. Ekte er bare det som kommer innenfra og er basert på erfaring.

Men da må vi spørre: Hvis Hans Nielsen Huges religiøsitet passet så godt til det fremvoksende borgersamfund, hvorfor kom han da i en slik konflikt med dette samfund – myndighetene fant det jo til og med nødvendig å holde ham fengslet i over syv år, fra 1804–1811? Kanskje fordi Hauge var forut for sin tid på grunn av det krav om religiøs og økonomisk frihet som hans kristendomsforståelse innebar. Eller for å uttrykke det med ordene til Dag Kullerud (som i 1996 utgav den kanskje beste Hauge-biografi som er skrevet): «...Hans Nielsen Huges tro er langt mer grensesprengende enn det mange av dem som har kalt seg for hans etterkommere, har villet ta inn over seg.» Hans Nielsen Hauge – en foregangsman med både det politiske og det religiøse samfund på slep? Senere på 1800-tallet og videre utover på 1900-tallet utviklet det seg jo annerledes. Da var det store deler av den etter hvert vekkelседominerte kirke som kom på slep i den videre utvikling av demokratiet og de borgerlige og religiøse friheter. Men til forskjell fra Staten hadde – og har – Kirken ingen ytre maktmidler til å tukte fortroppene med – slik Staten hadde da Hans Nielsen Hauge og hans «vennesamfund» representerte fortroppen. Og det skal vi vel være glade for!

 <p>JERNA BILLINGTON Tlf 69 17 24 20</p>	 <p>HALDEN TANNHELSESENTER AS</p> <p>Storgata 15 1776 Halden Tlf 69 17 51 52 haldentannhelsesenter.no</p>	<p>DEKK FOR ALLE BEHOV!</p> <p>Halden Dekk A/S Knivsovn. 4, 1788 Berg Tlf. 69 19 55 75</p>	<p>Marthinussen MUSIKK Pianostemmer/ tekniker Prestegårdsvn. 1, 1791 Tistedal Tlf 91 36 02 45</p> <p>sverre@marthinussenmusikk.no www.marthinussenmusikk.no</p>	 <p>BIA REGNSKAPSLAG BERG IDD & AREMARK</p> <p>Vi er spesialister på landbruksregnskap, men i vår kundeportefølje har vi også aksjeselskaper, enkeltmannsforetak, ANS, DA, Samdrifter og frivillige organisasjoner.</p> <p>Rødsveien 46 – 1781 Halden Tlf 69 19 07 50 www.biaregnskapslag.no</p>
<p>LIE HANDELS-GARTNERI v/Odde Bru Tlf. 69 18 00 20</p> <p>Følg oss på Facebook!</p>	 <p>ETABLERT 1861</p> <p>Gaven som gleder</p> <p>Storgata 3, Sydsiden Tlf 69 18 20 33</p>	 <p>Helhetlige løsninger innen elektro til private og bedrifter</p> <p>Walkers gate 14, 1771 Halden Tlf. 69 18 15 75 www.riiselektro.no</p>	<p>Gravstener skulpturer og andre produkter i sten</p> <p>Lokalprodusert, gjerne hugget etter deres ønske. Besøk vår innendørs utstilling eller ring oss, så sender vi katalog. Se våre hjemmesider: www.johansenmonument.no</p> <p>JOHANSEN MONUMENTHUGGERI AS</p> <p>Skjobergv. 206, 1743 Klavestadhaugen. Tlf. 69 16 36 33</p>	

De gikk fra gård til gård for å dele Guds ord

Mange aktive forkynnere i Halden-området

TORBJØRN GREIPSLAND
TEKST

På 1800-tallet gikk det store vekkelse i by og bygd flere steder landet over, ikke minst i Østfold. Hans Nielsen Hauge stod sentralt med sine besøk de første årene før det lange fengselsoppholdet han fikk. Men en rekke enkelt-personer, gårdbrukere og andre som var kommet til kristen tro, reiste rundt for å vitne om nødvendigheten av å bli frelst. De kunne dag etter dag gå fra hus til hus for å prate med folk, eller de tillyste møter på gårdene. Folk kom, og mange fant fram til tro på Jesus Kristus.

John Sørbrøden

John Sørbrøden er uten tvil den mest kjente i søndre Østfold som hadde benevnelsen haugianer, det vil si de fulgte i tro og liv den oppfatning av kristen tro som Hans Nielsen Hauge stod for. Og selv kjente han Hauge.

John var født i 1775 på gården Sørbrøden i Berg prestegjeld. Slekt hans kom fra Sverige, men John Sørbrøden utmerket seg med fedrelandskjerlighet og troskap mot kongen. Som ung levde Sørbrøden ifølge Mustorp et lettsindig og ugudelig liv. Men

Hans Nielsen Hauge

Hauge kom og holdt i år 1800 vekkelsemøter på Strand i Rokke. Dit drog også Sørbrøden – ikke for å lytte, men for å gjendrive det Hauge sa. Hauge talte «hjertelig og vekkende», og John ble grepet av Guds ord og maktet ikke å gjendrive det Hauge sa.

Han drog fra møtet bekymret for sin sjels frelse. Han gjennomlevde en natt der det Hauge hadde forkynt, ikke ga han fred, men uro. Neste morgen oppsøkte han Hauge for å finne fred i sin sjel. Det fant han i samtale med Hauge og fikk fred i sitt hjerte ved troen på Frelseren Jesus Kristus. Senere kom flere av hans søsken fram til en frelsende tro. Hele familien ble aktive i den kristelige

Statue av Hauge i Uranienborgparken i Oslo, utført av Sigurd Nome, avduket i 1971 til 200-årsjubileet for hans fødsel.

virksomhet. Lensmann Jacob Svane skrev at de vandret på den trange vei og førte et liv i samsvar med Kristi lærdom. Hauge besøkte så ofte han kunne folket på Sørbrøden.

Forkynner og Eidsvoll-mann

Forandringen Sørbrøden opplevde, førte til at han begynte å vitne om sin tro for andre. Først i hjembygda, så i andre bygder. Mustorp skriver det var gripende å høre han. På en preketur til Hallingdal i 1804 kom en mann inn på møtet med stakk i hånden. Han sa han hadde ordre om å arrestere Sørbrøden. Han viste ham et brev, men der stod noe ganske annet, nemlig at Sørbrødens far var død og at han måtte komme hjem snarest.

– Men du får gjøre din plikt,

sa Sørbrøden, jeg skal følge deg. Da brøt mannen i gråt og sa han aldri hadde hørt slik tale, og at det var umulig å arrestere han. «Jeg hilser lensmannen og sier du har fått brev om å reise hjem».

Folk i Berg så på Sørbrøden som den klokeste og forstandigste mann blant dem. Og da det skulle velges utsendinger til grunnlovsforsamlingen på Eidsvoll, ble Sørbrøden valgt.

Hans Nielsen Hauge ble senere fengslet flere ganger, noe som var en stor tragedie for han selv, haugebevegelsen og samfunnet for øvrig. En gang Sørbrøden var på besøk hos Hauge i fengslet, satt de opp hele natten og samtalte.

De fire siste årene i hans liv var Sørbrøden syk. Andreas

Spinkle Mari hjalp mange

Åndelig sett hadde Mari Holen i Aremark avgjørende betydning for Christian Hallesby, indirekte også for Ole Hallesby.

Av husmannskona Mari Holen og Ole Hallesby er sistnevnte den mest kjente. Mari er omtalt i biografien om Hallesby, og derfor ikke helt glemt. «Hun bar på den åndskraften som Ole Hallesby senere skulle arve», skriver Dag Kullerud i biografien «Ole Hallesby – mannen som ville kristne Norge».

Hun var født 6. februar 1806 på plassen Kolsbu ved Bjerkebekk i Aremark. Mari hadde forskjellige jobber hos gårdbrukerne. Så ble hun syk. Flere så at hun trengte hjelp. Kristne ledere i Eidsberg tilbød henne bosted mot at hun ville være tilgjengelig for å hjelpe folk i åndelige spørsmål! Mari flyttet dit for en tid. For åndelig hjelp, det kunne hun gi. Folk kom til henne, og hun gikk til dem. Den lille jenta med den spinkle stemmen ble kjent over store deler av Østlandet.

En dag kom en ungdom til henne. Det var Christian Hallesby, eldste gutten på Hallesby Søndre. Han trengte hjelp, og hun veiledet den unge mannen. De drog sammen på møter, blant annet til Vestfold. På et møte opplevde Christian Hallesby å få en åndskraft som gjorde hans vitnesbyrd brennende.

3. januar 1875 døde Mari. Men den vekkelsette som gikk over Aremark en tid etter hennes død, ble sett på som en frukt av ikke minst hennes tjeneste. Blant fruktene var Ole Hallesby, av noen mest kjent for sin radiopreken i 1953 der han advarte mot å gå fortapt. Han skrev en rekke bøker, blant andre «Fra bønnens verden», som ble oversatt til en rekke språk. Dessuten var hans engasjement for å etablere kristne skoler stort. Han var formann i Santalmisjonen og senere i Indremisjonsselskapet, og over hele landet etterspurt som forkynner.

(Artikkelen er forkortet med forfatterens tillatelse. Red.)

BERG SPAREBANK
Lokalbanken ved din side

Tlf. 69 19 60 00 – Fax 69 19 60 01
www.berg-sparebank.no

TRENGER DU NOEN Å SNAKKE MED?
RING SOS

22 40 00 40

Kirkens SOS Vi er her. Alltid

Directa

Regnskap – Økonomi
Rådgivning

Skjebergveien 200,
1743 Klavestadhaugen
Tlf. 69 10 26 60
www.directa.no

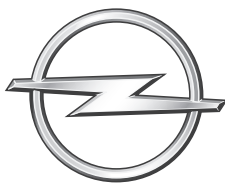
Kvalitets-trykksaker

O'K TRYKK

Fiskebrygga
Tlf 69 17 81 50

Vinduspuss
Oppskuring og boning
Hovedrengjøring
Tepperens
Fasadevask
Daglig rengjøring
Mattevaske
+byting av matter

SØRLI RENHOLD AS
Isebakkevn. 30 - Tlf 69 21 41 00

OPEL

Glenn Bil AS
Båstadlundveien 6
Postboks 2073, Brødløs
1760 Halden
Tlf 69 21 10 50

www.glennebil.no

avdeling Halden
Sauøya

Tlf 69 18 18 19

Mottak bygg, havre,
hvete, rug og oljefrø.
Leierens og beising av såkorn

Olga – misjonsvennen og strikke-damen

INGER LISE
SKAUGE
TEKST OG FOTO

Olga Kaspara Larsen er kjent av mange i byen. Hun vokste opp i Skjeberg og har sine røtter i Telemark.

I 25 år arbeidet hun som syerske hos Groth, før hun brøt over tvert og tok utdanning som psykiatrisk hjelpepleier. Mange husker fremdeles Olgas lette trinn i korridoren på Halden sykehjem, hennes kjappe replikk og gode humør.

Like før Olga fylte 95, for snart et år siden, brakk hun lårhalsen, men hun er i god form igjen og er ikke så opptatt av alderen.

Vi sitter i stua ved strikke- og tv-plassen hennes. Der ligger det garnnøster og halvferdige sokker i sofaen sammen med en rekke misjonsblader. Hun følger godt med på hva som skjer på misjonsfronten.

Olga reiser seg fort opp.

– Fryser du? Før jeg får svart, sitter hun på kne foran ovnen og nærer opp. Jeg stusser ved at hun ikke bruker avisapir.

– Aviser? Nei, da blir det så mye

sot. Dessuten har jeg nesten ingen, for når jeg har lest dem, gir jeg dem videre. Tror de blir godt lest, ja, skratter hun. Hun sitter på huk med fyrstikker og tynne trefliser og venter tålmodig på at det skal ta fyr.

– Hvor får du tak så fine trefliser? spør jeg forsiktig. Da spretter hun opp.

– Bli med ned i vedkjeller'n, så skal jeg vise deg. I boden ligger fine vedstabler med tørr ved, og foran står en hoggestabbe.

– Der hogger jeg fliser. Da får jeg dem så tynne og fine! Det har jeg gjort i all tid!

Selvforsyning

Jeg peker på en haug poteter på golvet; – Her har du nok poteter en stund.

– Jeg dyrker dem sjøl, vet du. De er best, ikke noe gift der, nei.

Olga Larsen selger gjerne sokker til inntekt for misjonen.

Nå gleder jeg meg til jeg kan spa opp og sette poteter igjen. Jeg bruker Beate. Selv om hun bor i sentrum, har hun funnet seg en kant av grøntområdet som hun pleier å spa opp.

– Til høsten drar jeg opp potetrisene – det er moro!

Strikkedamen

Olga strikker hver dag, men ikke på helligdager.

– Har du tall på hvor mange sokkepar du har strikket nå?

– Jeg pleide å sette en strek

i boka til det ble 100, for det er 100 par i hver sekk. Men jeg slutta å regne på det da det ble over 10.000. Det er nok 15.000 nå. Sokkene sender hun til Romania, Moldova og andre steder der hun hører om nød og fattigdom. Olga gleder seg over å gi.

– Jeg har det jo så godt, sier hun.

Olga har reist mye. Det synes på veggene. Tre ganger har hun sett pasjonsspillene i Oberammergau. Hun har vært

i Amerika, Kina, mange europeiske land, Jordan og ti ganger i Israel. Hjertet hennes er i Israel. Hun leser bøker om landet, ser programmer på tv og følger med på hva mange organisasjoner arbeider med i landet.

– Jeg kommer nok ikke dit mer, sukker hun. Men nå kan jeg be for dem.

– Hva ber du om da?

– At jødene må forstå at Messias er kommet for lenge siden. De venter jo på ham fremdeles.

Det siste møte med en bestemor

IVAR
BJØRNDAL
TEKST

Mange impulser og opplevelser medvirker til hvilken person en blir. Møter med mennesker kan gi sterke inntrykk og være med og forme ens holdninger og oppfatninger. Selv fikk jeg et privilegert liv og muligheten til å møte uvanlig mange inspirerende mennesker. Drømmene mine gikk i oppfyllelse. Jeg vokste opp i enkle kår, men ved hardt arbeid fikk jeg en lang utdanning og et yrkesliv

som ga meg spennende oppgaver og muligheter til å reise i en stor del av verden for å hente hjem kunnskap og ideer til norsk skole og utdanning. Men når jeg tenker tilbake, et det ikke slike opplevelser som har gått dypest og betydd mest. La meg fortelle om min stebestemor.

Bestefar Gunne arbeidet på Spinneriet i Tistedal. Hans første ektefelle døde da de begge var rundt 45 år. Han hadde en stor familie. Det var nesten umulig å være enkenmann. Han giftet seg med Anna Emilie Abrahamsdotter. I 1889, 19 år gammel, hadde hun forlatt Dalsland sammen med to venninner, gått på sine ben til Tistedal og fått arbeid i det nye Spinneriet. Gunne og Anna kjente hverandre fra Elim, der begge stod i sangkoret.

Bestefar var glad i jord og skog og ville prøve å få en ny start i livet. Han forpaktet Ertehytta ved Ertevann. Bestemor stelte den vesle jordflekken, hønene og grisen. Bestefar slet i tømmer-skogen. Senere kjøpte de en liten gård i Rokke, der de stortrivdes. Men så fikk han kreft og måtte selge.

Samtidig rammet et hardt

slag min lille familie. Min mor ble alvorlig syk og lagt inn på psykiatrisk sykehus. Det så håpløst ut. Savnet mitt var forferdelig. Da flyttet Bestefar og Bestemor hjem til oss, og Bestemor tok over mors oppgaver. Bestefar døde, og Bestemor ødslet all sin omsorg og kjærlighet på åtteåringen og hans ulykkelige far. Hun ble vår redning.

Til alles glede ble mor helt frisk og kom hjem etter tre år. Bestemor fikk da en liten leilighet hos sin yngste stesønn. Årene gikk. Hun ble gradvis blind og kunne ikke greie seg alene. Mine foreldre ville absolutt at hun skulle flytte hjem til oss. De ville si opp leieboerne i 2. etasje. Men hun var fast bestemt på å ikke å være noen til byrde. I stedet tok hun imot en plass på gamlehjemmet på Bø. Der besøkte jeg henne når jeg hadde ferie og var hjemme fra Oslo. Der var det ytterst enkle forhold.

Den siste gangen ble en opplevelse jeg aldri kan glemme. Hun møtte meg med det samme varme smilet som alltid, men hun var helt avmagret av kreft. Et benrangel. Det måtte bli en kort samtale. Da jeg skulle ta

farvel, visste vi begge at det var for aller siste gang. Da heiste hun seg opp i sittende stilling ved hjelp av et tau som hang ned fra taket. Så siterte hun det skriftordet hun ville gi meg som reisekost i livet, Salmenes bok, kap 23. Hun leste med fast og klar stemme på sitt hjemlands språk:

*HERREN är min herde,
mig skall intet fattas,
han låter mig vila på gröna
ängar; han för mig till vatten
där jag finner ro,
han vederkvicker min själ; han
leder mig på rätta vägar, för sitt
namns skull.
Om jag ock vandrar i döds-
skuggans dal, fruktar jag intet
ont, ty du är med mig; din käpp
och stav, de trösta mig.
Du bereder för mig ett bord i
mina ovänners åsyn; du smörjer
mitt huvud med olja och låter
min bågare flöda över.
Godhet allenast och nåd skola
följa mig i alla mina livs-
dagar, och jag skall åter få bo i
HERRENS hus, evinnerligen.*

Få opplevelser har gått så dypt i meg. Få ord har betydd så mye for meg gjennom et langt liv.

Lesefrukt

ved Trond Enger

Hemmeligheten ved menneskelivet er ikke bare å leve, men å ha noe å leve for.

Fjodor Mikhajlovitsj Dostojevskij
Russisk forfatter, journalist og ingeniør
1821-1881

Livet er dødens begynnelse. Livet er til for dødens skyld.

Georg Philipp Friedrich Freiherr von Hardenberg («Novalis»)
Tysk dikter og jurist
1772-1801

Det finnes ingen hårdere anklager enn samvittigheten.

Johannes Chrysostomos
Gresk erkebiskop
347(ca.)-407

VIPPS

til menighetene

Last ned app og registrer deg med kontonummer og mobilnummer. Søk opp din menighet og gi ønsket beløp.

Idd menighet: #90206
Asak menighet: #90226
Berg menighet: #4923
Halden menighet: #90142
Tistedal menighet: #90215
Rokke menighet: #90138
Enningdalen men.: #90144

v:ppps

Berg kirke

Rokke kirke

Immanuel kirke

Asak kirke

Tistedal kirke

Idd kirke

Prestebakke kirke

Enningdalen kirke

Gudstjenesteoversikt*

* Vennligst vær oppmerksom på at endringer vil kunne forekomme grunnet den usikre smittesituasjonen. Hold deg oppdatert i Halden Arbeiderblad og på våre hjemmesider (kirken.halden.no).

Søndag 21. mars

Maria budskapsdag

TISTEDAL KIRKE KL. 11:00

Gudstjeneste ved sogneprest Kjell Halvard Flø. Menighetens årsmøte.

IDD KIRKE KL. 11:00

Gudstjeneste ved sogneprest Reidar Finsådal. Menighetens årsmøte.

Søndag 28. mars

Palmesøndag

ASAK KIRKE KL. 11:00

Familiegudstjeneste ved sogneprest Kjell Halvard Flø.

IMMANUELS KIRKE KL. 11:00

Gudstjeneste ved sogneprest Jan Boye Lystad. Irene Lundblad synger.

SØNDRE ENNINGDALEN KIRKE KL. 18:00

«Påskan i ord og toner» ved sogneprest Kjell Halvard Flø og organist Pål-Espen Haugen.

Torsdag 1. april

Skjærtorsdag

BERG KIRKE KL. 11:00

Fellesgudstjeneste ved sogneprest Kristin Bakkevig.

TISTEDAL KIRKE KL. 18:00

Skjærtorsdagsgudstjeneste ved sogneprest Kjell Halvard Flø.

Fredag 2. april

Langfredag

IDD KIRKE KL. 11:00

Pasjonsgudstjeneste ved sogneprest Reidar Finsådal.

IMMANUELS KIRKE KL. 11:00

Økumenisk gudstjeneste ved sogneprest Jan Boye Lystad. Flere menigheter deltar.

BERG KIRKE KL. 18.00

Pasjonsgudstjeneste og musikk. Sogneprest Kristin Bakkevig deltar.

Søndag 4. april

1. påskedag

TISTEDAL KIRKE KL. 08.30

Påskefrokostgudstjeneste ved kapellan Sigvald L. Steilbu.

ASAK KIRKE KL. 11.00

Høytidsgudstjeneste ved sogneprest Kjell Halvard Flø.

IDD KIRKE KL. 11.00

Høytidsgudstjeneste ved sogneprest Reidar Finsådal.

PRESTEBAKKE KIRKE KL. 11.00

Høytidsgudstjeneste ved kapellan Sigvald L. Steilbu.

IMMANUELS KIRKE KL. 11.00

Høytidsgudstjeneste ved sogneprest Jan Boye Lystad.

BERG KIRKE KL. 11.00

Høytidsgudstjeneste ved sogneprest Kristin Bakkevig.

ROKKE KIRKE KL. 11.00

Høytidsgudstjeneste ved sogneprest Berit Øksnes

Mandag 5. april

2. påskedag

BAKKE OPPTRENINGSSENTER KL. 11.00

Påskegudstjeneste ved kapellan Sigvald L. Steilbu.

Søndag 11. april

2. søndag i påsketiden

ASAK KIRKE KL. 11.00

Gudstjeneste ved sogneprest Reidar Finsådal.

BERG KIRKE KL. 11.00

Gudstjeneste med utdeling av 6-årsbok ved sogneprest Kristin Bakkevig og menighetspedagog Iselin Andersen Gjølseth.

ROKKE KIRKE KL. 11.00

Gudstjeneste ved sogneprest Jan Boye Lystad.

Søndag 18. april

3. søndag i påsketiden

TISTEDAL KIRKE KL. 11.00

Gudstjeneste med utdeling av 6-årsbok ved sogneprest Kjell Halvard Flø.

IMMANUELS KIRKE KL. 11.00

Gudstjeneste ved sogneprest Berit Øksnes. Margrethe Gaulin synger.

IDD KIRKE KL. 11.00

Gudstjeneste med utdeling av 6-årsbok ved kapellan Sigvald L. Steilbu.

BERG KIRKE KL. 11.00

Gudstjeneste ved sogneprest Jan Boye Lystad.

Fredag 23. april

St. Georgs dag

TISTEDAL KIRKE KL. 18.00

Speidergudstjeneste ved sogneprest Reidar Finsådal. Speidergrupper deltar.

Søndag 25. april

4. søndag i påsketiden

ASAK KIRKE KL. 11:00

Gudstjeneste med utdeling av 6-årsbok ved sogneprest Kjell Halvard Flø.

SØNDRE ENNINGDALEN KIRKE KL. 11.00

Gudstjeneste ved sogneprest Reidar Finsådal.

IMMANUELS KIRKE KL. 11.00

Gudstjeneste ved sogneprest Kristin Bakkevig.

ROKKE KIRKE KL. 11.00

Gudstjeneste med utdeling av 6-årsbok ved sogneprest Berit Øksnes.

Søndag 2. mai

5. søndag i påsketiden

TISTEDAL KIRKE KL. 11.00

Gudstjeneste ved sogneprest Kjell Halvard Flø.

IDD KIRKE KL. 11.00

Gudstjeneste ved kapellan Sigvald L. Steilbu.

IMMANUELS KIRKE KL. 11.00

Gudstjeneste ved sogneprest Jan Boye Lystad.

BERG KIRKE KL. 11.00

Gudstjeneste ved sogneprest Kristin Bakkevig.

Søndag 9. mai

6. søndag i påsketiden

ASAK KIRKE KL. 11.00

Gudstjeneste ved kapellan Sigvald L. Steilbu.

IDD KIRKE KL. 11.00

Gudstjeneste ved sogneprest Reidar Finsådal.

IMMANUELS KIRKE KL. 11.00

Gudstjeneste ved sogneprest Jan Boye Lystad.

BERG KIRKE KL. 11.00

Gudstjeneste ved sogneprest Kristin Bakkevig.

Søndag 16. mai

Søndag før pinse

TISTEDAL KIRKE KL. 11.00

Gudstjeneste ved sogneprest Kjell Halvard Flø.

BERG KIRKE KL. 11.00

Gudstjeneste ved sogneprest Berit Øksnes.

Mandag 17. mai

Norges nasjonaldag

IMMANUELS KIRKE KL. 12.00

Festgudstjeneste ved sogneprest Berit Øksnes.

PRESTEBAKKE KIRKE KL. 14.00

Festgudstjeneste ved sogneprest Reidar Finsådal.

Søndag 23. mai

1. pinsedag

ASAK KIRKE KL. 11.00

Høytidsgudstjeneste ved sogneprest Kjell Halvard Flø.

IDD KIRKE KL. 11.00

Høytidsgudstjeneste ved kapellan Sigvald L. Steilbu.

PRESTEBAKKE KIRKE KL. 11.00

Høytidsgudstjeneste ved sogneprest Reidar Finsådal.

IMMANUELS KIRKE KL. 11.00

Høytidsgudstjeneste ved sogneprest Berit Øksnes.

BERG KIRKE KL. 11.00

Høytidsgudstjeneste ved sogneprest Kristin Bakkevig.

ROKKE KIRKE KL. 11.00

Høytidsgudstjeneste ved sogneprest Jan Boye Lystad.

Mandag 24. mai

2. pinsedag

BERG BYGDETUN K. 11.00

Felles pinsegudstjeneste ved kapellan Sigvald L. Steilbu.

Søndag 30. mai

Treenighetssøndag

ASAK KIRKE KL. 11.00

Gudstjeneste ved sogneprest Reidar Finsådal.

IDD KIRKE KL. 11:00

Gudstjeneste ved sogneprest Kjell Halvard Flø.

IMMANUELS KIRKE KL. 11:00

Gudstjeneste ved sogneprest Jan Boye Lystad.

BERG KIRKE KL. 11:00

Gudstjeneste ved sogneprest Kristin Bakkevig.

Slekters gang

DØPTE

Asak kirke:

Christian Hugo Vatnøy
Zeylon
Haakon Hansen-Dyremyhr
Nikoline Stalder Dalbro
Noah Leander
Mellemsæther
Teodor Mustorp Moberg
Ada Grimstad-Nilsen
Amelia Eriksen
Avi Casper Engvold
Nohr Ulrik Lagerholt Thue
Isak Nicolaisen
Matheo Alexander Asak
Lotta Skartoft

Idd kirke:

Emilia Ytterbøl Rygvold
Vilde Fredriksen Brukveen
Saga Larsen Lindstrøm
Haakon Pardavi Nilo
Skjölde
Herman Pardavi Nilo
Skjölde
Henrik Lundquist Bukholm

Berg kirke:

Cali Lynrose Corpuz
Alvarez
Hermine Skaug Aanby
Herman Nordahl-Nossen
Jeppe Skjelin-Kraft
Molly Støa Rugaas
Lucas Fjeld Karlsen

Rokke kirke:

Leah Haugland Thon
Sander Vold Thowsen

Prestebakke kirke:

Agnes Kristine Bentzen
Løvås
Nora Otilie Pedersen Buer

Immanuel kirke:

Inger Kristine Thomassen

EKTEVIEDE

Asak kirke:

Anders Ricardo Tønnesen og
Therese Pham Tønnesen

Berg kirke:

Kine Kristoffersen og Kent Ove
Øvring
Hilde Tollefsen og Ole Tørres
Wathne

Idd kirke:

Tore Johnny Ødegård og Lillian
Helene Larsen

Immanuel kirke:

Marit Brenne og Odd Helge
Søraunet

DØDE

Det gjøres oppmerksom på at det for tiden er mange umer som ikke har blitt satt ned i jorden. Listen vil derfor inneholde navn på avdøde som enda ikke har nådd kirkegården.

Os kirkegård:

Atle Andreas Halvorsen
Aamot
Arve Brynildsen
Bjørn Larsen
Erik Bakkene
Rudi Indstø
Erna Karin Jensen
Karl Erling Lund
Eli Juliane Kristoffersen
Karl Johan Nordvik
Finn Bakkehell
Anne-Lise Sagstuen
Egil Walter Arnesen
Inger Marie Nakken
John Oddvar Furuset
Kjell Bjørnstad
Erna Hågensen
Tore Holte
Jørn Tore Malmberg
Sverre Øraas

Henry Hammersborg
John Willy Mohlin
Ole Johnny Halvorsen
Hans Kristian Moe
Ellen Kristine Evjen
Bente Bakstad Evensen
Aashild Solem
Arne Villy Karlsen
Steinar Thun
Rune Løland
Astrid Helene Olsen
Eva Irene Kjellvik
Reidun Elinore Pettersen
Ruth Hildegard Andreassen
Kari Herholdt Larsson
Ottar Fridtjof Aksmo
Willy Kristian Stenberg
Bente Lill Kahr
Edny Helene Tønnesen
Bente Vibeke Skovborg
Karin Synnøve Werket
Harald Willy Otte
Per Hallan
Nils Hallvard Johnsen
Inger Marie Jensen
Gunnar Johannes Johansen
Gunbjørg Elders
Eise Margrethe Johnsen
Reidun Bjærum
Sissel Kari Solberg

Frank Johan Wærnes
Stein Henrik Stapelfeldt

Idd kirkegård:

Solveig Viktoria Sjøli
Langedal
Ruth Helene Svendsen
Johnny Jensen
Rigmor Helga Lund
Otto Emil Weberg
Nils Asbjørn Solheim
Tordis Haugerud
May-Britt Gulvik
Karla Borgny Seljevik
Jan Theodor Andersen
Ragnhild Fredriksen

Berg kirkegård:

Astrid Bakke
Inger Johanne Søby
Inger Marie Myhren
Arne Oddvar Norsted
Martin Møgedal
Berit Marie Westby
Ragnvald Peder Johansen

Prestebakke kirkegård:

Hans Erling Stegerød
Hans Olav Olsen
Astrid Jansen

Per Hoff
Reidun Elisabeth Ekeli
Erland Johnny Vaglen
Berit Synnøve Svendsen
Kirsti Brække Myrli

Asak kirkegård:

Solveig Astrid Andersen
Kari Jensen
Jan Thomas Sydnes
Anne Mari Huse
Tommy Jacobsen
Karen Stenfeldt Ljungqvist
Arne Yngvar Seljevik
Ariid Lindahl
Valborg Othilie Thue
Håkon Strøm
Kirsten Jersin Tønnesen
Finn Harald Svenkerud

Rokke kirkegård:

Oddvar Kristen Larsen

Tistedal kirkegård:

Ruth Marie Østli
Solveig Hedvig Hansen
Johnny Iversen
Eli Juliane Kristoffersen
Robby Henriksen
Henry Georg Haug

Den norske kirke i Halden

Os Allé 13, 1777 Halden

Kontor for kirkevergen, alle menighetene og kirkene i Halden.

Ekspedisjonstid 10.00–14.00

tirsdag–fredag (mandag stengt)

Telefon 69 17 95 30

Kirkevergens kontor:

fellesraadet@kirkenshus.halden.no

Kirkeverge Jan Ivar Andreassen

906 59 492 / 69 17 95 42

Personal- og økonomileder

Marianne Grinnbo

69 17 95 41

Administrasjonskonsulent

Liv Inger Haga

69 17 95 45

Informasjonsmedarbeider

Kerstin Brandt

69 17 95 43

Menighetskontorene:

halden@kirkenshus.halden.no

Daglig leder

Martin Myhre-Nielsen

69 17 95 65

Menighetsfullmektig

Albert Andersen Gjøstøl

69 17 95 53

Kirkelig undervisning:

Menighetspedagog

Iselin Andersen Gjøstøl

415 80 269

Menighetspedagog

Johannes W. Halvorsen

941 71 465

Diakoner:

Hilde Finsådal

951 06 257

Marit Brenne

404 49 500

Kirketjenere:

Driftsleder Knut Skram

91 39 39 21

Anne Sætre

Bjørn Tore Andersen

Ole Johannes Solberg

Tor Ingar Nilsen

Kantorer/organister:

Maria H. Johansen

Marie Håkonsen

Jan Erik Norheim

Marte-Kari N. Melkerud

Knut Ronald Haugen

Pål-Espen Haugen

Asak kirke:

Sogneprest Kjell Halvard Flø

917 06 068

Berg kirke:

Sogneprest Kristin K. Bakkevig

482 69 054

Enningdalen/Prestebakke kirke:

Sogneprest Reidar Finsådal

90 13 23 27

Idd kirke:

Sogneprest Reidar Finsådal

90132 327

Immanuels kirke:

Sogneprest Jan B. Lystad

412 05 130

Rokke kirke:

Sogneprest Berit Øksnes

480 82 622

Tistedal kirke:

Sogneprest Kjell Halvard Flø

917 06 068

Kapellan:

i Asak, Enningdalen, Idd og

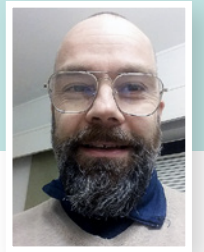
Tistedal menigheter

Sigvald L. Steilbu

91 83 77 27

Dette har betydd noe for meg

Per-Kristian Gundrosen, Rokke

Jeg er født og oppvokst i Rokke og mine foreldre sendte min bror og meg på søndagsskole og Yngres på bedehuset i tidlig alder. Pappa tok oss også med på møter på Salen, gudstjenester i kirken og møter og fester på bedehuset. Jeg begynte tidlig i hornorkesteret på Salen og spilte der i mange år. I ungdommen reiste jeg sammen med kamerater rundt på ungdomsmøter i forskjellige menigheter både innenbys og utenbys. For å være ærlig, og det skal man jo være, så var det ikke bare for å høre Guds ord vi reiste rundt, det var også mange flotte jenter som gjorde at vi hver fredag reiste til Filadelfia i Sarpsborg. Det

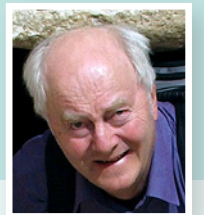
var en fin tid. Dette og mer til har betydd mye for meg. Det har vært med på å bevare meg i troen på Jesus. Men det er det fine felleskapet på bedehuset i Rokke jeg vil trekke fram i denne anledning. Et felleskap der alle generasjoner var representert med en unik trofasthet, det vaktmesterparet Unni og Gunnar Larsen er gode eksempler på. Andre jeg husker er kjøkkendamene med Marit Snopestad og Ruth Kynningsrud i spissen. Søndagsskolelærerne Astrid Lysebråte og Bjørg Vold. Randi Larsen og Hanne Haugland som inviterte oss med hjem på kakefest hvert år. Yngres med Ove Larsen,

Magnar Haugland, Ingunn Larsen og Torhild Larsen. Hagefester og juleavslutninger med pølse, potetstappe og ertestuing, sølvskjeer og diplomer med Jesus-bilder. Og ungdomsforeningen der de eldste utfordret og tok vare på oss som var yngre. Utfordret oss gjennom å gi oss muligheten til å ta ansvar ved å lede møtet, ha ansvar for bevertning og dele Guds ord. Etter ungdomsmøtet fant vi alltid på noe, enten bowling, skøyter på Rokkevannet eller at vi ble med noen hjem. Jeg husker spesielt Olav og Wenche Stokkeland som vi ofte var på besøk hos. Det er mange andre som jeg også kunne ha nevnt,

men jeg har bare 300 ord og disse har jeg allerede brukt opp. Det fine miljøet på bedehuset i Rokke som barn, ungdom og voksen har gitt meg stødige, sunne og viktige byggesteiner å bygge livet mitt på. Det jeg har vært med på på bedehuset har gitt meg en sunn tro på at Jesus Kristus døde for meg på korset på Golgata. En tro som jeg kan hvile i selv om jeg møter utfordringer. En tro som vil ta meg hjem til Jesus en dag. Og du, Jesus døde for deg også, så ta imot Jesus, det ække for sent.

Ordet er ditt

Jostein Andreassen, Søgne

Jesu oppstandelse – hvordan kan du tro på det, da?

Dersom noen hadde funnet på historien om Jesu oppstandelse, måtte han ha sørget for at en mann hadde sett ham først og vært kronvitne. På den tiden hadde en kvinnes ord ingen verdi i en rettssal.

Hadde noen bare laget historien, hadde han latt oppstandelsen skje i en avkrok der den var minst kontrollerbar. Her skjer den tvert imot i Jerusalem ved påsketider, der den var lettest mulig å kontrollere.

Den døde Jesus ble lagt i en klippegrav med en svær stein foran. Den var rullet på plass og veide flere hundre kilo. Den var forseglet med romersk segl. Der var romerske soldater utenfor på vakt.

Soldatene sa at disiplene stjal liket mens de sov. Hvordan kunne de vite det hvis de sov? Det var dødsstraff for en soldat å sove på post.

Det at Jesus stod opp, kom svært overraskende på disiplene. De var slått ut av sorg og skuffelse over det som hadde skjedd. De var redde for å bli tatt selv og hadde stengt seg inne. Plutselig skjer det noe som forvandler dem. De går fra å være feige reddhærer til å bli verdens modigste – Mannfolk! – på meget kort tid. Og troen på at Jesus hadde stått opp, lot seg aldri piske ut av dem. Alle brukte resten av livet til å fortelle om det. Jesus viste seg levende for tvilende mennesker minst 13 ganger: For Maria Magdalena og sin mor Maria to ganger (Matt. 28); og for Salome (Markus 16), for Maria Magdalena en gang til (Markus 16; Lukas 24; se også Joh. 20). For Emmaus-vandrerne (Markus 16; Luk. 24). For disiplene (Markus 16; Lukas 24; Joh. 20).

For disiplene og Thomas søndagen etter (Joh. 20).

For disiplene ved Tiberiassjøen (Joh. 20).

For Paulus, der han ble forvandlet fra en ivrig forfølger av de Jesus-troende til å bli en minst like ivrig misjonær for troen på at han levde (Ap.gj. kap.9; kap. 22, kap. 26).

For Paulus en annen gang (Ap.gj. 18,9).

For Paulus en tredje gang (Ap. gj. 22,17).

For Peter (1. Kor. 15).

For sin eldste halvbror Jakob (1. Kor. 15).

For disiplene da han gav misjonsbefalingen (Matt. 28; Lukas 24). Trolig er dette samme gang som:

For «mer enn 500 brødre på en gang» (1. Kor 15). «Av dem lever de fleste ennå, men noen er sovnet inn». Det er som om apostelen vil si: De fleste som

opplevde det, lever ennå. Gå og spør dem!

Jesus-troen hadde stor framgang. På kort tid var flere tusen blitt overbevist. Disiplene trodde åpenbart på det de selv fortalte. De brukte resten av livet til å fortelle at Jesus hadde stått opp. Alle unntatt Johannes led martyrdøden for sin tro. Ingen vil gå i døden for noe de vet ikke er sant.

På ca 300 år ble kristendommen, tross tidvis sterke forfølgelser og i konkurranse med mange andre religioner, statsreligion i Romerriket. Den erobret Europa og kom til den fjerneste utpost i verden. I Asia, Afrika og Sør-Amerika er kristendommen i sterk vekst.

Jesus lever! Gi deg til ham og opplev dette selv!

GRIMSRUD
- maskinentreprenør -
INDUSTRIOMRÅDER • BOLIGFELT • VA-ANLEGG • BYGG
UTOMHUSANLEGG • SAMFERDSEL • SPESIELLE ANLEGGSSARBEIDER
Tlf 69 21 64 20
www.leifgrimsrud.no

Bakkens Auto A/S
AUTORISERT VERKSTED
Periodisk kjøretøykontroll
Service, oppretting, lakkering
Tlf. 69 19 61 80
Fax 69 19 61 09
Kleppervn. 1793 Tistedal

HALDEN
TAXI
TLF. 69 21 32 00

BANDA
Gerd Holm's Eff. AS
Bandagisten Hilde Fosdahl
Storgt. 10
ved Berg Sparebank
Tlf. 69 18 12 88
GODKJENT LEVERANDØR
AV HELSE- OG SYKEARTIKLER

comfort
Rørleggeren i nærheten
E. JØRGENSEN A/S
Tlf 69 17 86 14
www.f-jorgensen.no

Kringla Konditori
Granveien 2,
1792 Tistedal
Tlf 69 19 14 63

Wave
BÅT-HOLM AS
Vi satser
på service

GP
.no

KIWI
minipris
BRØDLØS
Tlf 69 17 20 37

ELEKTRIKER
Tjenesten
Vi leverer alt fra stikkontakter
til store prosjekter som skoler,
borettslag og nybygg.
Tlf 69 17 71 00
www.elektrikertjenesten.no
EL-PROFFEN

LINDHAUGEN
MASKINREPRENØR
& ANLEGGSGARTNERFIRMA
Løkkevikveien 3, 1747 Skjeberg
Tlf 69 18 76 00
www.lindhaugen.no
Din samarbeidspartner
på grunnarbeider og grøntanlegg